

Резолюція 2526 (2024)¹

Глобалізація в умовах кризи та війни: роль ОЕСР з часів агресії Російської Федерації проти України.

Парламентська Асамблея

1. Парламентська асамблея Ради Європи, розширена для включення делегацій національних парламентів держав-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), які не є членами Ради Європи, та делегації Європейського парламенту, є унікальною платформою для парламентського контролю за діяльністю ОЕСР. Кожні два роки вона проводить розширені дебати Асамблеї, зосереджуючи увагу на конкретних темах, визначених у співпраці з ОЕСР.

2. Останнє розширене обговорення Асамблеї, яке відбулося у квітні 2021 року, було присвячене темі «Боротьба з фіскальною несправедливістю: робота ОЕСР з оподаткування цифрової економіки». [Резолюція 2370 \(2021\)](#) підкреслює, що справедливе та перерозподільне оподаткування є важливим інструментом для урядів у зборі коштів, необхідних для належного функціонування державних послуг, а також фундаментальним елементом демократії, і відзначає роль ОЕСР у цій сфері та її роботу в рамках Інклюзивної платформи з протидії розмиванню податкової бази та виведенню прибутку з-під оподаткування (BEPS), що є важливими для досягнення глобального консенсусу щодо того, як зробити міжнародну податкову систему більш справедливою та стабільною. Розширена Асамблея вітає кроки, зроблені для впровадження глобального мінімального податку до 2025 року, і закликає ОЕСР продовжувати реалізацію заходів, передбачених двопільною стратегією, а також посилювати зусилля щодо розвитку податкових можливостей в країнах, що розвиваються.

3. Цього разу розширена Асамблея зосереджується на тому, як новий глобальний контекст, зокрема викликаний потрясіннями, спричиненими пандемією Covid-19 та війною Російської Федерації проти України, вплинув на вже існуючі негативні тенденції глобалізації та яку роль ОЕСР може відігравати для їх пом'якшення. Переживання з приводу торговельних залежностей і перебоїв з постачаннями не є новими, але поточні публічні дебати знову поставили їх у центр уваги, зокрема через погіршення глобальних економічних і геополітичних прогнозів. Це призвело до нової хвилі закликів до "повільної глобалізації", "деглобалізації", "френдшорінгу", "неаршорінгу", створення "торгових блоків" або "релокалізації". Напруження між Сполученими Штатами Америки та Китаєм з більш широких геополітичних питань також викликало побоювання щодо "роз'єднання" двох найбільших економік світу. Навіть перспектива можливих торгових війн між США та Європейським Союзом обговорювалася після ухвалення Закону про зниження інфляції США (IRA), який набрав чинності 1 січня 2023 року.

4. Розширена Асамблея з інтересом відзначає заяву ОЕСР з нагоди засідання Ради Міністрів ОЕСР 2023 року, під темою: «Забезпечення стійкого майбутнього: спільні цінності та глобальні партнерства». З цієї нагоди держави-члени ОЕСР підтвердили наступне: «Наша спільнота, однодумці, залишаються відданими спільним цінностям індивідуальної свободи, демократії, верховенства права, правам людини, гендерній рівності, екологічній стійкості та боротьбі з нерівністю, як це зазначено в нашій Заяві щодо бачення 2021 року; а також різноманітності та інклюзивності. ... Ми підтверджуємо важливість багатосторонності та єдності в подоланні глобальних викликів і прагнемо розширювати наше співробітництво за межі нашого нинішнього членства для зміцнення і розвитку глобальних партнерств. ... Ми високо цінуємо роль ОЕСР у сприянні вільній і справедливій торгівлі, інвестиціям і стійкості ланцюгів постачання, як це передбачено новою стратегією торгівлі ОЕСР, а також у сприянні міжнародному співробітництву для протидії спробам підірвати відкриті ринкові економічні системи».

1. *Дебати Асамблеї* 24 січня 2024 року (4-те засідання) (див. [док. 15868](#), доповідь Комітету з питань політичних справ та демократії, доповідач: пан Джордж Катругалос; та [док. 15887](#), висновок Комітету з питань соціальних справ, охорони здоров'я та сталого розвитку, доповідач: пані Ліліана Тангі). *Текст ухвалено Асамблеєю* 24 січня 2024 року (4-те засідання).

5. Розширена Асамблея висловлює стурбованість тим, що, згідно з даними ОЕСР, після пандемії Covid-19, війна Російської Федерації проти України та супутньої енергетичної та соціально-економічної кризи, більшість країн ОЕСР стикнулися з бюджетними дефіцитами, високим рівнем державного боргу та стриманими прогнозами економічного зростання. У 2022 році загальні державні витрати в ОЕСР були оцінені близько 43% від валового внутрішнього продукту (ВВП), що на 2,5% більше, ніж середній показник за 2017-2019 роки. Водночас співвідношення державного боргу до ВВП, за оцінками, зросло майже на 6% за той самий період. Останні підвищення заробітної плати в державному секторі та соціальних виплат для компенсації високої інфляції спричинили додатковий тиск на державні фінанси. Середньо- та довгострокові тенденції, такі як старіння населення та зростання відносної вартості послуг, і надалі створюватимуть додатковий тиск на державні витрати, зокрема на пенсії, охорону здоров'я та довгостроковий догляд.

6. Розширена Асамблея висловлює додаткову стурбованість тим, що взаємодіючі ефекти пандемії Covid-19, глобальних конфліктів, кліматичної кризи та зростання нерівності звело нанівець глобальний прогрес у боротьбі з бідністю. Кількість людей, які живуть у крайній бідності, що значно зменшувалася протягом майже двадцяти п'яти років, тепер знову зростає. У 2020 році 700 мільйонів людей жили в крайній бідності, і майже половина світу проживала на суму менше ніж 6,85 долара США на день. Повномасштабне військове вторгнення на суверенну територію України та руйнування традиційних ланцюгів постачання продуктів харчування призвели до того, що Російська Федерація поставила на межу голоду щонайменше 70 мільйонів людей у всьому світі. Індекс людського розвитку впав вперше за всю історію, при цьому дев'ять з десяти країн світу зафіксували відступ у сфері охорони здоров'я, освіти та рівня життя. У цьому контексті демократії стикаються з безпрецедентним тиском як зсередини, так і ззовні. Поляризація політичної дискусії, геополітичні напруження, зростаюча нерівність, кризи в сфері охорони здоров'я та економіки, а також проникнення іноземного впливу в демократичні процеси – усе це, підсилене дезінформацією та маніпуляціями, ставить під сумнів довіру громадян до державних установ і спонукає уряди зміцнювати та захищати демократичні цінності й процеси. Розширена Асамблея закликає ОЕСР висунути рішучі політичні заходи, які допоможуть її державам-членам та країнам, що розвиваються, подолати відступ у сфері зменшення бідності та людського розвитку.

7. Інфляційний тиск проявився майже в усіх економіках ОЕСР на незвично ранньому етапі під час відновлення після пандемії у 2021 році, підвищений через вузькі місця в постачанні та швидке відновлення попиту на товари. З початком війни Російської Федерації проти України в лютому 2022 року, яка порушила ринки продуктів харчування та енергоресурсів, а також через навмисне використання Росією продуктів харчування та енергетичних поставок як зброї, інфляція у світі зросла до рівнів, яких багато економік не спостерігали з 1970-х років. Висока інфляція спричинила кризу вартості життя, підірвавши реальний наявний дохід і рівень життя домогосподарств, а також сповільнивши зростання споживчих витрат із сильними розподільчими ефектами. Домогосподарства з низьким рівнем доходу та сільські домогосподарства зазвичай страждають найбільше від підвищення цін на продукти харчування та енергоносії, враховуючи складові їхніх витрат. Номінальна заробітна плата не встигала за інфляцією, і реальна заробітна плата знизилася практично в кожній країні ОЕСР. Криза Covid-19 значно більше вплинула на економічне благополуччя вразливих груп, таких як молодь і діти з малозабезпечених домогосподарств, порівняно з іншими групами. Працівники з низькою кваліфікацією та малозабезпечені родини також мають більшу ймовірність зазнати удару в нинішньому середовищі високої інфляції, економічного сповільнення та війни Російської Федерації проти України.

8. У цьому контексті розширена Асамблея нагадує про свою [Резолюцію 1899 \(2012\)](#) "Діяльність Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у 2011-2012 роках", де вона наголосила на нагальній потребі в політиці, спрямованій на сприяння згуртованості наших суспільств та подолання соціальної нерівності, відповідно до пропозицій Міжнародної організації праці (МОП), зокрема в таких сферах, як зайнятість молоді, освіта, охорона здоров'я, підготовка кадрів та забезпечення належними пенсіями. Розширена Асамблея ще раз закликає ОЕСР активізувати свою роботу в цих сферах і шукати синергію з відповідними міжнародними партнерами, зокрема з Європейським Союзом та МОП, з метою покращення реагування громадськості на фіскальні, трудові та соціальні виклики. У середньостроковій та довгостроковій перспективі уряди повинні будуть розробити бюджетні рамки, що забезпечують фіскально відповідальні рівні витрат, шляхом перерозподілу ресурсів з низькоцінних сфер на ті, де вони найбільше необхідні з соціальної точки зору, як це передбачено в Рамковій програмі ОЕСР щодо ефективних державних витрат.

9. Розширена Асамблея зауважує, що у 2021 році перше опитування ОЕСР щодо факторів довіри до публічних інститутів (Опитування довіри) в 22 країнах ОЕСР виявило, що чотири з десяти респондентів довіряли, а чотири – не довіряли своєму національному уряду. Менше ніж одна третина респондентів у міжнародному порівнянні вважали, що політична система їхньої країни дозволяє їм

мати право голосу при прийнятті урядових рішень, і подібна частка вірить, що уряд прийме думки, висловлені під час публічних консультацій. Молодь, люди з низьким рівнем освіти та низьким доходом в середньому довіряють уряду менше, ніж інші групи. Ці тенденції демонструють необхідність для країн ОЕСР зміцнювати свої демократичні системи управління через заходи, що посилюють участь громадян у політичному процесі та протистоять поширенню дезінформації та маніпуляцій, які можуть знизити залучення до демократії, спотворювати політичні дебати та підірвати соціальну стійкість. У цьому контексті розширена Асамблея вітає Декларацію ОЕСР щодо побудови довіри та зміцнення демократії, прийняту міністрами у листопаді 2022 року під час міністерського засідання Комітету з публічного управління ОЕСР, що містить зобов'язання та заходи для зміцнення довіри та демократії. Вона також вітає дворічне Опитування довіри ОЕСР, який моніторить громадську думку щодо компетентності та цінностей публічних інститутів та їх зв'язок з рівнями довіри в країні.

10. Розширена Асамблея також надзвичайно стурбована тим, що, зважаючи на поточну тенденцію до зростання рівня крайньої бідності про яку йдеться в пункті 6 вище, прогнозується, що 575 мільйонів людей все ще будуть жити в умовах крайньої бідності, і лише одна третина країн скоротить рівень бідності вдвічі до 2030 року, що робить Ціль сталого розвитку ООН (ЦСР) 1 «Повсюдна ліквідація бідності в усіх її формах» недосяжною. Оскільки країни з низьким і середнім рівнем доходу одночасно стикаються зі зростаючими потребами у фінансуванні, спіралеподібним зростанням заборгованості та зменшенням доступного фінансування сталого розвитку, особливо з точки зору державних доходів, їхній дефіцит фінансування ЦСР у 2020 році сягнув 3,9 трильйона доларів США, що на 56% більше, ніж у 2019 році. У цьому контексті Спільнота практиків з питань бідності та нерівності (CoP-PI) Комітету сприяння розвитку (DAC), платформи, розробленої ОЕСР для підтримки членів КСР (DAC) у максимальному зосередженні їхньої співпраці у сфері розвитку, є корисним інструментом. Розширена Асамблея закликає міжнародне співтовариство і особливо держави-члени Ради Європи посилити міжнародну допомогу та солідарність, забезпечуючи, щоб підтримка під час короткострокових криз поєднувалася з постійною увагою і прискореним прогресом у досягненні довгострокових цілей розвитку і більш справедливого глобального економічного порядку, зокрема, на підтримку глобального економічного порядку, особливо на підтримку найбідніших та найуразливіших країн світу.

11. У цьому ж ключі розширена Асамблея відзначає, що уповільнення міжнародної міграції, яке спостерігалось під час пандемії Covid-19, змінилося на протилежне завдяки потужному відновленню економічної та адміністративної активності, відкриттю кордонів та агресивній війні Російської Федерації проти України, яка спричинила кризу з біженцями та гуманітарну кризу в масштабах, небачених в Європі з часів Другої світової війни. Існують також побоювання, що зміна клімату може спричинити масштабні переміщення людей. За деякими прогнозами, стихійні лиха призведуть до переміщення сотень мільйонів людей у найближчі десятиліття. Вплив зміни клімату на людську мобільність важко виокремити. Зміна клімату - це лише один з кількох, часто комбінованих, факторів, що впливають на міграцію і переміщення, до яких відносяться зниження або нестабільність доходів від сільського господарства, скорочення засобів до існування, конфлікти за природні ресурси і зростання продовольчої небезпеки.

12. Розширена Асамблея занепокоєна стихійними лихами, а також техногенними катастрофами, такими як навмисне руйнування Каховської дамби Російською Федерацією 6 червня 2023 року, що ризикує завдати значної шкоди екосистемі, загрожує продовольчій безпеці та призводить до переміщення сотні тисяч людей.

13. Полікризові явища останніх років змусили переосмислити розробку та імплементацію кліматичної політики, створивши нові виклики та можливості. Пом'якшення наслідків зміни клімату вимагатиме фундаментальної, масштабної та швидкої трансформації наших економік та енергопостачання. Вирішальне значення матимуть рішуча політика щодо скорочення викидів, вдосконалення технологій та масштабні інвестиції. Суттєві зміни які передбачає стійкий перехід до нульових викидів, не можна розглядати у відриві від швидкозмінних ширших обставин - чи то з соціальної, чи то з економічної, чи то з екологічної точки зору. Цілісна політика повинна слугувати одночасно і довкіллю, і соціальній справедливості.

14. Однак розширена Асамблея відзначає, що зростання довгострокових кліматичних амбіцій не було підкріплене відповідними надійними діями в короткостроковій перспективі. Для досягнення кліматичних цілей все ще необхідне швидке прискорення дій. За даними Міжурядової групи експертів зі зміни клімату (МГЕЗК), уникнення найгірших наслідків зміни клімату означає скорочення викидів у світі на 45% від рівня 2010 року до 2030 року і до нульового рівня викидів до 2050 року. Нагальність кліматичної кризи посилюється зростаючими ризиками перетину кліматичних критичних точок. За певного рівня потепління ці елементи глобальної кліматичної системи можуть пройти точки неповернення, що призведе до незворотних і часто різких змін у навколишньому середовищі, включаючи потенційно серйозні регіональні або локальні небезпеки. Розширена Асамблея повністю підтримує такі ініціативи, як створення Інклюзивного форуму з підходів до пом'якшення викидів

вуглецю, нещодавньої ініціативи ОЕСР, спрямованої на скорочення викидів вуглецю шляхом кращого обміну даними та інформацією, взаємного навчання на основі фактичних даних та інклюзивного багатостороннього діалогу. Особливо корисними є також дві інші флагманські ініціативи ОЕСР щодо кліматичної та економічної стійкості: Net Zero+: Кліматична та економічна стійкість у мінливому світі та Міжнародна програма дій з питань клімату. Розширена Асамблея вітає тверду прихильність ОЕСР до боротьби зі зміною клімату та бідністю, приймаючи у себе Секретаріат Паризького пакту для людей і планети, який буде відповідати за реалізацію амбітної дорожньої карти, розробленої на Саміті за новий глобальний фінансовий пакт у Парижі в червні 2023 року. Величезна шкода, завдана довкіллю внаслідок агресивної війни Російської Федерації проти України, також вимагає створення міжнародного механізму надання компенсацій та притягнення агресора до відповідальності за шкоду, заподіяну довкіллю. Одним із ключових елементів такого механізму має стати створений під егідою Ради Європи Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України.

15. У цьому контексті розширена Асамблея підкреслює необхідність того, щоб держави та підприємства підтвердили свою прихильність досягненню ЦСР. Вона вітає видання 2023 року Керівних принципів ОЕСР для багатонаціональних підприємств щодо відповідального ведення бізнесу, зокрема, щодо посилення екологічної та соціальної відповідальності та належної обачності при зборі та використанні персональних даних. Розширена Асамблея схвалює роботу ОЕСР у цій сфері та закликає її до подальшої співпраці з відповідними суб'єктами з метою посилення дотримання бізнесом відповідних національних норм та міжнародних стандартів.

16. Дебати розширеної Асамблеї 2021 року показали, що роль ОЕСР відіграє важливу роль у сприянні дискусіям і пошуку рішень у складних багатосторонніх переговорах щодо фіскальної справедливості. Наразі розмежування політик за двома компонентами, програма роботи, заява від січня 2020 року, а також остання публікація «Податкові виклики, пов'язані з цифровізацією - оцінка економічного впливу», яка вийшла в жовтні 2020 року, та "Підсумкова заява Інклюзивної рамкової програми ОЕСР/Групи двадцяти (G20) щодо боротьби з розмиванням податкової бази та переміщенням прибутку (BEPS) стосовно звітів про проекти «Першого стовпа» та «Другого стовпа» забезпечили конкретну основу для дискусії. Розширена Асамблея вважає, що збереження динаміки та пошук рішень для решти питань в рамках Інклюзивної рамкової програми ОЕСР/Великої 20 є першочерговим завданням для всіх країн та інституцій, залучених до цього процесу. Як вже зазначалося в [Резолюції 2370 \(2021\)](#), відсутність імплементації двокомпонентного рішення піддасть світ більшому ризику поширення неузгоджених і односторонніх податкових заходів (таких як податки на цифрові послуги) і може призвести до збільшення кількості руйнівних податкових і торговельних суперечок.

17. Розширена Асамблея вважає важливим, щоб спільнота країн-членів ОЕСР і країн-кандидатів на вступ залишалася відданою спільним цінностям, як це було підтверджено в Заяві Ради міністрів 2023 року, а також багатосторонності та єдності у вирішенні глобальних викликів. На основі угоди про співпрацю між ОЕСР і Радою Європи обидві організації повинні продовжувати спільну роботу в галузі штучного інтелекту (ШІ). У зв'язку з цим розширена Асамблея вітає той факт, що ОЕСР приймає Секретаріат Глобального партнерства зі штучного інтелекту (GPAI), яке просуває ШІ на основі прав людини і демократичних цінностей, які поділяють його члени. Роль співпрацюючих інституцій, таких як Рада Європи, повинна полягати в підтримці досягнення консенсусу між її членами, пропонуючи руку допомоги в подоланні дипломатичних розбіжностей. Розширена Асамблея також запрошує ОЕСР надати учасникам розширених дебатів до наступних дебатів інформацію про свої політичні ініціативи з питань, на які посилається ця Резолюція. Цілісна політика, що враховує не лише фіскальні та економічні виклики, але й усі аспекти реалій та прагнень країн до розвитку, включаючи екологічні виклики, трудову та соціальну політику, є ключем до ефективного реагування з акцентом на те, щоб ніхто не залишився осторонь. Розширена Асамблея підкреслює важливість забезпечення неподільності прав і закликає ОЕСР будувати свої політичні рекомендації країнам-членам на цій основі, зокрема, щодо заходів, необхідних для гарантування економічних і соціальних прав і захисту права на безпечне, чисте, здорове і стійке довкілля.

18. Розширена Асамблея вітає двох нових членів ОЕСР, Колумбію та Коста-Ріку. Вона вирішує, що для участі в дебатах розширеної Асамблеї делегації Колумбії буде надано 12 місць і голосів, а делегації Коста-Ріки - чотири місця і голоси.

19. Розширена Асамблея підтверджує своє переконання у тому, що повна повага до демократії, прав людини та верховенства права, включаючи міжнародне право, має бути основним критерієм для прийняття рішення про те, чи слід запрошувати країну-кандидата до вступу в ОЕСР. У цьому контексті вона вітає прийняття «Дорожніх карт вступу» для країн-кандидатів на членство в ОЕСР: Бразилії, Болгарії, Хорватії, Перу та Румунії, а також відкриття початкового діалогу про вступ з Україною, яка подала заявку на вступ до ОЕСР. Розширена Асамблея закликає ОЕСР продовжувати подальше розширення і запрошувати країни, які відповідають критеріям членства, до переговорів про вступ.

20. Розширена Асамблея також вітає збільшення глобального впливу ОЕСР, включаючи її тісну співпрацю з деякими з найбільших економік світу: Бразилією, Китаєм, Індією, Індонезією та Південною Африкою, які є ключовими партнерами ОЕСР, а також співпрацю з багатьма іншими країнами на регіональному рівні, зокрема через регіональні ініціативи, що охоплюють Африку, Євразію, Латинську Америку і Карибський басейн, Близький Схід і Північну Африку, Південно-Східну Азію і Південно-Східну Європу.

21. Зрештою, розширена Асамблея вирішила внести зміни до Регламенту розширених дебатів Парламентської Асамблеї щодо діяльності ОЕСР (див. додаток), щоб врахувати розширення ОЕСР, а також різні зміни в Регламенті Парламентської Асамблеї.

Додаток - Зміни до Регламенту розширених дебатів Парламентської Асамблеї щодо діяльності ОЕСР

1. До Регламенту розширених дебатів Парламентської Асамблеї щодо діяльності ОЕСР вносяться наступні зміни:

1.1. у Розділі I «Загальні принципи» замінити пункт 2 наступним пунктом:

«Ці дебати є публічними і, як правило, проводяться кожні два роки під час частини сесії Парламентської Асамблеї. Вони базуються на доповіді, представленій Комітетом з політичних питань та демократії, і зосереджуються на конкретних темах, які визначаються доповідачем у співпраці з ОЕСР.»

1.2. у пункті 2 розділу II «Учасники» слова «Додаток 1» замінити словами «додаток».

1.3. у Розділі V «Право на виступ» замінити пункт 5 наступним пунктом:

«Промовці в дебатах можуть виступати не більше трьох хвилин. Доповідач має десять хвилин для представлення доповіді та відповідей на дебати. Однак, якщо цього вимагають обставини, головуючий може скоротити цей час виступу.»

1.4. у Розділі IX «Процедура в комітеті та розгляд звіту у відповідь на звіт про діяльність ОЕСР» замінити пункт 2 наступним пунктом:

«На засіданнях відповідного комітету Парламентської Асамблеї делегації національних парламентів держав-членів ОЕСР, які не є членами Ради Європи, мають наступну кількість голосів:

- Японія, Мексика та Сполучені Штати Америки: 4 голоси

- Канада, Колумбія та Республіка Корея: 3 голоси

- Австралія та Чилі: 2 голоси

- Коста-ріка, Ізраїль та Нова Зеландія: 1 голос.

1.5. у додатку «Розподіл місць та голосів» замінити пункт 2 наступним пунктом:

«Парламенти наступних держав мають зазначену нижче кількість місць і голосів (максимум 18):

- Австралія 8

- Канада 12

- Чилі 7

- Колумбія 12

- Коста-Ріка 4

- Ізраїль 3

- Японія 18

- Республіка Корея 12

- Мексика 18

- Нова Зеландія 4

- Сполучені Штати Америки 18»